ȘTIRILE FALSE: LIMITE ȘI PERSPECTIVE ALE ANALIZEI LINGVISTICE

Anca-Simina MARTIN, Simina-Maria TERIAN

Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu
Lucian Blaga University of Sibiu
Personal e-mail: anca.martin@ulbsibiu.ro, simina.terian@ulbsibiu.ro

FAKE NEWS: LIMITS AND PERSPECTIVES OF LINGUISTIC ANALYSIS

This article sets out to offer an overview and a review of the latest linguistic research into fake news. To this end, the authors put forward a critical discussion of the paradigms and instruments deployed over the past decade to analyze and identify this textual (micro)genre, from natural language processing techniques to critical discourse analysis. The conclusion of our study is that a proper understanding of the fake news phenomenon can only be achieved by bringing together qualitative and quantitative methods.

Keywords: fake news, natural language processing, critical discourse analysis, quantitative vs. qualitative methods.

Premise pentru o abordare lingvistică a știrilor false

În studiul de față ne propunem să realizăm o trecere în revistă și, totodată, o evaluare a stadiului actual al cercetării fenomenului *fake news*, îndeosebi din unghiul de vedere al analizei lingvistice. În acest scop, abordarea noastră se sprijină pe trei premise definitorii.

În primul rând, ni se pare important să punctăm că noțiunea de *fake news* nu se referă pur și simplu la clasa „știrilor neadevărate", care acoperă o tipologie mult mai largă de texte (nu doar *fake news*, ci și știri eronate, știri ficționale/imaginare, știri satirice sau parodice etc.). Toate acestea intră, dintr-un motiv sau altul, sub incidența „falsului" (sau a „neadevărului"), deși nu toate pot fi reduse la *fake news*. Aceasta se întâmplă deoarece *fake news* nu reprezintă doar niște texte „false", ci niște texte concepute pentru a-și induce în mod deliberat în eroare cititorii. Cu alte cuvinte, *fake news* nu constituie doar un ansamblu eteroclit de texte care eșuează în a comunica „adevărul"; ele reprezintă, ca urmare a intenționalității specifice care stă la baza lor, un (micro)gen discursiv care merită descris în articulațiile sale caracteristice. Tocmai din acest motiv, traducerea *fake news* în limba română ca „știri false" rămâne problematică. În engleză, diferența de nuanță dintre „fals" și „falsificat" este sugerată exemplar de binomul *false news* vs. *fake news*. În română, însă, din cauza absenței dubletului adjectival amintit, poate că o traducere mai adecvată a *fake news* ar fi aceea de „știri contrafăcute". Totuși, având în vedere că în cercetarea românească actuală pare să se fi impus deja în exclusivitate sintagma „știri false", o vom utiliza și noi în articolul de față, chiar dacă vom păstra față de ea o rezervă strategică.

În al doilea rând, în calitatea lor de (micro)gen discursiv, știrile false au făcut până acum obiectul a numeroase abordări, care au reunit majoritatea disciplinelor socio-umane prin instrumentarea unei perspective preponderent comunicaționale. E vorba, mai exact, despre o perspectivă care se bazează în primul rând pe teoriile comunicării și pe studiile media, dar care antrenează și alte științe sociale (sociologie, psihologie, economie, științe politice ș.a.). Cercetările de această factură – îi amintim aici doar pe Brian McNair, Nicole A. Cooke, Klaus Sachs-Hombach și Bernd Zywietz, Michael Adrian Peters *et al.*, Seth Ashley, Jessica Roberts și Adam Maksl, Innocent E. Chiluwa și Sergei A. Samoilenko, Julian McDougall, precum și singura abordare mai amplă de acest fel din România, aceea a lui Marian Voicu[1] – au contribuit substanțial la o mai bună înțelegere a surselor, a condițiilor de apariție și de răspândire, a publicului și a consecințelor indirecte ale știrilor false. Totuși,

aceste studii nu au încercat să integreze și o descriere structurală/ formală/ lingvistică a *fake news* ca micro-gen discursiv, mulțumindu-se să le exploreze „cauzele și consecințele”[2]. Or, în opinia noastră, orice studiu temeinic consacrat știrilor false trebuie să cuprindă și o componentă de analiză lingvistică a fenomenului, în absența căreia concluziile sale nu ar putea fi decât aproximative și/sau tangențiale obiectului investigat.

În al treilea rând, se ridică, desigur, și problema metodologiei și a instrumentelor la care ar trebui să recurgă o astfel de analiză lingvistică a *fake news*. Încă de la începuturile studierii acestui fenomen, cercetătorii au fost tentați de utilizarea și de optimizarea unor instrumente de detecție automată care să le poată pune astfel între paranteze propria subiectivitate și propriile *parti pris*-uri ideologice. Mai mult, abordările cantitativ-computaționale ale știrilor false au cunoscut de-a lungul ultimului deceniu o evoluție spectaculoasă atât sub raportul volumului de date pe care sunt capabile să îl proceseze, cât și sub acela al preciziei instrumentelor de analiză. Cu toate acestea, una dintre tezele centrale ale studiului nostru este că, în pofida progreselor indiscutabile ale cercetărilor cantitative, pentru analiza știrilor false nu este deloc oportun (cel puțin deocamdată) să se debaraseze de aportul metodelor calitative. Dimpotrivă, așa cum ne propunem să arătăm în continuare, abordările calitative pot contribui la elucidarea unor proprietăți și conexiuni fundamentale pentru înțelegerea adecvată a fenomenului *fake news*.

Detectoare de minciuni și saci de cuvinte

Știrile false propun adesea un discurs multimodal, care îmbină imaginea, materialele video și, cel mai important, conținutul textual cu caracter înșelător. În consecință, o bună parte din cercetările care analizează acest fenomen folosesc instrumente și concepte din zona lingvisticii. Cu toate că știrile false au o istorie îndelungată,[3] apariția primelor studii dedicate lor și îndeosebi metodelor lingvisticii computaționale de a le identifica sunt de o dată relativ recentă, ceea ce sugerează că explorările fenomenului au depins într-o măsură importantă de progresele înregistrate în domeniul informaticii, care să permită procesarea automată de text și analizele calitative de ordin lexical și semantic.

Cercetările timpurii în acest domeniu mai evidențiază și influența pe care literatura din zona detectării limbajului înșelător a exercitat-o asupra studiului fenomenului știrilor false. În această categorie intră contribuții precum “The Lie Detector: Explorations in the Automatic Recognition of Deceptive Language”, în care Rada Mihalcea și Carlo Strapparava utilizează tehnici de procesare a limbajului natural pentru a demonstra că există clase de cuvinte frecvent folosite care diferențiază textele cu limbaj înșelător de cele cu conținut veridic. De exemplu, cei doi cercetători arată că, în primul tip de texte, domină categorii de cuvinte ca YOU, OTHER, HUMANS,[4] care marchează o distanțare de conținutul fals, „as if trying not to have the own self involved in the lies”, iar în cel de-al doilea gen de texte, se observă alegeri lexicale care denotă certitudini, „which is probably explained by the need of the speaker to explicitly use truth-related words as a means to emphasize the (fake) ‘truth’ and thus hide the lies”.[5]

Cercetări cum este cea derulată de Mihalcea și Strapparava au inspirat, mai aproape de momentul prezent, o serie de studii importante în domeniul știrilor false, care întrebuințează abordări lingvistice sau propun astfel de modalități de a aborda acest fenomen. Un exemplu de paradigmă lingvistică ce poate fi aplicată în acest domeniu este *Bag of Words* (BOW) sau reprezentarea datelor (*data representation*), potrivit căreia fiecare lexem dintr-un discurs, indiferent de dimensiuni sau tip, este tratat ca o entitate separată și de importanță egală în raport cu celelalte lexeme. Pentru a se depista dacă un discurs conține informații false, se analizează frecvența lexemelor individuale și a expresiilor multi-cuvânt (MWEs) identificate – părți de vorbire, pronume, conjuncții, cuvinte care denumesc locații sau emoții negative[6] –, rezultând astfel o serie de *n*-grame. Acestea din urmă servesc mai apoi la identificarea unor tipare de utilizare a cuvintelor și implicit, a unor *pattern*-uri ale conținuturilor cu caracter fals.[7] Dacă cercetarea derulată de Mihalcea și Strapparava sugera, prin alegerile lexicale ale autorilor de conținut mincinos, o distanțare a acestora de subiectul discursurilor vehiculate, autorii de știri false tind să folosească mai des verbe și pronume personale.[8] Un exemplu de studiu bazat pe această abordare este cel derulat de Momchil Hardalov *et al.*, care arată că cele mai bune rezultate în detectarea știrilor false s-au obținut atunci când s-au luat în considerare aceste tipare, reprezentate prin *n*-grame, indicatori ai credibilității (utilizarea majusculei, punctuația, folosirea pronumelor, analiza sentimentelor) și semantici (*embeddings* și *DBPedia data*).[9] Există, însă, și voci care contestă utilitatea abordării BOW în studiul știrilor false, argumentând că atunci când conținuturile sunt convertite în reprezentări numerice, nu se iau în considerare poziția lexemelor în enunț și contextul.[10]

De la PCFG la RST

Din acest motiv, se apelează adesea și la analize *deep syntax* în studiile dedicate discursurilor false. În contextul acesta, Gramaticile Probabilistice Independente de Context (PCFG) s-au dovedit un instrument util în transformarea enunțurilor în arbori de parsare (*parse trees*) sau reguli de rescriere,[11] care descriu diverse structuri sintactice cu grade diferite de reflectare a realității. Acestea permit apoi realizarea de analize gramaticale independente de context[12] prin raportare la tipare sintactice care provin din surse cunoscute și studiate de discurs înșelător. Song Feng *et al*., de exemplu, au aplicat cu succes stilometria

sintactică unui corpus de recenzii disponibile pe situri ca *Yelp* și *TripAdvisor*, obținând o acuratețe de 85% în ceea ce privește reperarea celor cu conținut înșelător, cu mult peste performanțele obținute de Mihalcea și Strapparava, care s-au bazat în cercetarea lor pe atribute lexico-sintactice de suprafață.[13] Dar, ca în studiile anterior menționate, se observă și aici o tendință de a încorpora alte abordări, precum BOW și *n*-grame, care au potențialul de a completa explorările sintactice.

Analizele semantice, așa cum am văzut în cazul cercetării lui Momchil Hardalov *et al.*, reprezintă și ele un liant pentru conectarea interdisciplinară a paradigmelor de cercetare lingvistică a fenomenului *fake news*. O extensie a modelului care aduce laolaltă *n*-gramele și explorările sintactice, abordarea semantică pleacă de la premisa că, de exemplu, discursul unui autor care nu are cunoștințe legate de un eveniment va prezenta contradicții și omisiuni care nu se regăsesc în conținuturile veridice pe aceeași temă elaborate de alți autori.[14] Pornind de la această premisă și de la paradigma N-GRAM+SYN propusă de Feng *et al*., studiul Vanessei Wei Feng și al lui Graeme Hirst arată că, dacă recenziile diverșilor autori sunt comparate cu atributele generale și specifice ale unui produs, gradul de adevăr al acestora poate fi calculat cu o eficiență ridicată. Cu alte cuvinte, dacă descrierile mai multor experiențe personale diferite prezintă un grad ridicat de compatibilitate, atunci cele care prezintă diferențe notabile se califică drept discursuri false.[15] Adăugând acest nou indicator, C (Compatibilitate), modelului de lucru propus de Feng *et al*., Feng și Hirst au reușit astfel să îmbunătățească performanțele obținute de predecesori, atingând o acuratețe de aproximativ 91% în ceea ce privește detectarea recenziilor false.[16] Deși utilă și eficientă în acest context, Conroy *et. al.* avertizează cu privire la potențiala inaplicabilitate a acestei metode în privința altor tipuri de discurs fals, de vreme ce „the ability to determine alignment between attributes and descriptors depends on a sufficient amount of mined content for profiles" și că asocierea corectă a descriptorilor cu atributele extrase poate constitui, în multe cazuri, o provocare.[17]

Dacă abordările anterioare se limitează la lexicul discursurilor false și caută să îl separe de context, paradigma Teoriei Structurii Retorice (RST) se apleacă tocmai asupra relațiilor care se stabilesc între elementele lingvistice din astfel de texte.[18] În cercetările care întrebuințează acest instrumentar conceptual, diferențele de coerență și structură între discursurile false și cele veridice pot fi redate grafic, prin *Vector Space Modeling* (VSM), ceea ce permite mai apoi să se analizeze distanța acestora de anumiți centri de adevăr și minciună.[19] Un astfel de studiu este cel propus de Victoria L. Rubin și Tatiana Lukoianova, care demonstrează că „[r]elations among discourse parts as well as the overall rhetorical structure seem to have different patterns in truthful and deceptive stories" și că, astfel, analiza pragmatică a discursului poate aduce o contribuție importantă la eforturile de identificare a conținuturilor false.[20]

O nouă paradigmă: analiza critică a discursului

Analiza discursului – înțeleasă în accepțiunea largă de „close study of language in use", a lui Stephanie Taylor[21] – s-a dovedit, până în prezent, una din cele mai ofertante metodologii de studiere a fenomenului *fake news*, fiind aplicată cu succes și generând rezultate promițătoare în cercetarea utilizării apelative a termenului și în ceea ce privește știrile false îndreptate împotriva vaccinării, de exemplu. *Stricto sensu*, cele mai importante contribuții vin, însă, din direcția analizei critice a discursului (CDA), al cărei scop este, în acest context, să decodifice rolul pe care îl joacă știrile false în promovarea și consolidarea anumitor raporturi de forțe între consumatorii și creatorii de astfel de conținut.

Apărută în 1989, odată cu publicarea volumului *Language and Power* de către Norman Fairclough, această paradigmă de analiză a discursului a început să fie aplicată studiului știrilor false cu precădere începând cu 2016, anul alegerilor prezidențiale precedente din Statele Unite, când platformele de știri care reclamau pericolele la care *fake news* expun principiile democrației erau ele însele acuzate că vehiculau conținut eronat, menit să inducă electoratul în eroare.[22] Potrivit lui Johan Farkas și Jannick Schou, acest moment a transformat știrile false în ceea ce Ernesto Laclau numește „semnificant flotant", și anume „a signifier used by fundamentally different and in many ways deeply opposing political projects as a means of constructing political identities, conflicts and antagonisms".[23] Pe baza intervențiilor lui Donald Trump de pe rețelele sociale și a unui corpus de articole științifice și jurnalistice anglo-americane publicate între noiembrie 2016 și martie 2017, cei doi cercetători identifică trei momente care au contribuit decisiv la întrebuințarea știrilor false ca semnificant flotant, utilizat concomitent de anumite platforme de știri și de candidatul republican cu scopul de a critica, delegitima și exclude proiectul politic aflat în opoziție ideologică: (a) știrile false ca o critică adusă capitalismului digital, (b) politicii de dreapta și canalelor de media partizane, (c) respectiv mediei liberale și *mainstream*.[24]

Cu toate că nu enunță în termeni expliciți aceeași teză, Cristopher A. Smith ajunge la o concluzie asemănătoare în "Weaponized iconoclasm in Internet memes featuring the expression 'Fake News". Aplicând instrumentele analizei critice a discursului multimodal (MCDA) formulate de David Machin și Andrea Mayr unui corpus de 50 meme-uri *fake news* diseminate prin intermediul siturilor sociale în perioada cuprinsă între martie și aprilie 2018, cercetătorul observă, în mod similar, că și discursul digital neconvențional a cunoscut recent o transformare în ceea ce el numește „weaponized

iconoclastic multimodal propaganda (WIMP) discourse", adică un „discurs multimodal iconoclastic de propagandă agresivă".[25] Pe de altă parte, Smith arată că termenul de *fake news* constituie, în cazul meme-urilor, o sursă de atac unidirecțional, care vizează aproape în exclusivitate media liberală și *mainstream*, cum ar fi CNN, prin personalități emblematice ale postului precum Anderson Cooper și Jake Tapper.[26] Meme-urile studiate de Smith surprind, însă, și dimensiunea bidirecțională semnalată de Farkas și Schou, cu amendamentul că limbajul și suportul vizual utilizate în acest tip de meme-uri par doar la suprafață să ridiculizeze candidatul republican și/sau media partizană. În subsidiar, însă, ironia este îndreptată tot în direcția mediei liberale, care este acuzată indirect că încearcă să destabilizeze instituția prezidențială prin vehicularea de conținuturi cu caracter înșelător.[27]

Într-o abordare bazată pe analiza critică a discursului, lingvistica corpusurilor și multimodalitatea socio-semiotică, Stefania M. Maci se îndepărtează de dimensiunea politică a discursului *fake news*, concentrându-se asupra dinamicii și strategiilor pe care acesta le utilizează pentru a pune la îndoială credibilitatea politicilor oficiale de vaccinare. Cercetătoarea arată că, în cazul știrilor false îndreptate împotriva vaccinurilor, atitudinea care transpare din peste 45% din cele 16,768 tweet-uri studiate este una neutră, în sensul în care se reproduc fără sursă statistici și cifre cu scopul de a încuraja consumatorul să se informeze cu privire la efectele secundare ale vaccinurilor.[28] În tweet-urile care îi identifică pe cei responsabili de obligativitatea lor, media oficială nu este asociată, ca în cazul știrilor false din zona politică, cu un pol al puterii care, în funcție de punctul de observație, vehiculează ori demontează *fake news*. În ceea ce privește știrile false anti-vaccin, canalele media *mainstream* nu se mai situează de o parte și de alta a baricadei, ci devin, alături de medici și cercetătorii din domeniu, complici ai *Big Pharma* într-un plan elaborat al acestora din urmă de a-și maximiza profiturile.[29]

Concluzii

Deși abordările de această factură se află încă la început, analiza critică a discursului se profilează încă de pe acum drept cel mai eficient instrument de investigare calitativă a fenomenului *fake news*. În plus, după cum o arată studiile lui Smith și Maci, forța euristică a CDA crește exponențial atunci când i se asociază concepte și metode de natură cantitativă și/sau computațională. În acest sens, trebuie reamintit că, așa cum arată Costin Busioc, Stefan Ruseti și Mihai Dascalu, de-a lungul ultimului deceniu instrumentele de detectare automată a știrilor false bazate pe tehnicile de procesare a limbajului natural au cunoscut îmbunătățiri spectaculoase, care le permit să abordeze acum fenomenul din unghiuri multiple și cu o acuratețe mult mai ridicată.[30] Un *framework* extrem de util în acest sens s-a dovedit a fi *ReaderBench*, care a facilitat deja analize de tipul acelora efectuate de Simina-Maria Terian *et al.*[31] și de Isabela-Anda Dragomir et *al.*[32] și pe care ne propunem să-l folosim și în cadrul studierii fenomenului știrilor false în limba română. Mai departe, în ceea ce privește contextualizarea datelor obținute prin detecție automată și explicarea lor cu referire la diverse cadre sociale, politice, economice, culturale ș.a., considerăm că analiza critică a discursului poate oferi aparatul metodologic cel mai adecvat pentru o asemenea operație.

Acknowledgement:
This work was supported by a grant of the Romanian Ministry of Education and Research, CNCS - UEFISCDI, project number PN-III-P1-1.1-TE-2019-1794, within PNCDI III.

Note:

1. Brian McNair, *Fake News: Falsehood, Fabrication and Fantasy in Journalism* (London-New York: Routledge, 2017); Nicole A. Cooke, *Fake News and Alternative Facts: Information Literacy in a Post-Truth Era* (Chicago: ALA Editions, 2018); Klaus Sachs-Hombach and Bernd Zywietz (eds.), *Fake News, Hashtags & Social Bots: Neue Methoden populistischer Propaganda* (Wiesbaden: Springer, 2018); Michael Adrian Peters *et al*. (eds.), *Post-Truth, Fake News: Viral Modernity & Higher Education* (Singapore: Springer Nature, 2018); Seth Ashley, Jessica Roberts and Adam Maksl, *American Journalism and "Fake News": Examining the Facts* (Santa Barbara-Denver: ABC-CLIO, 2018); Innocent E. Chiluwa and Sergei A. Samoilenko (eds.), *Handbook of Research on Deception, Fake News, and Misinformation Online* (Hershey: IGI Global, 2019); Julian McDougall, *Fake News vs Media Studies: Travels in a False Binary* (New York: Springer, 2019); Marian Voicu, *Matrioșka mincinoșilor: Fake news, manipulare, populism* (Bucharest: Humanitas, 2018).
2. McNair, *Fake News: Falsehood, Fabrication and Fantasy in Journalism*, 1.
3. Cercetările recente în arheologie conduse de Dr. Nicky Nielsen și Dr. Steven Snape au demonstrat că bătălia de la Kadesh între Ramses al II-lea și Muwatalli II, conducătorul Imperiului Hitit, care a condus la primul tratat de pace documentat istoric, nu s-a soldat, așa cum se credea, cu victoria absolută a faraonului egiptean și că prestigiul de care s-a bucurat acesta, sugerat de numeroasele monumente ridicate în cinstea virtuților sale militare, sunt poate primul exemplu de propagandă și *fake news*. Vezi Nicky Nielsen, "Cereal Cultivation and Nomad-sedentary Interactions at the Late Bronze Age Settlement of Zawiyet Umm el-Rakham," *Antiquity* 91, no. 360 (2017): 1561–1573; Michael Addelman, "New Evidence Shows Might of Pharaoh Ramses is Fake News," *The University of Manchester*, January 29, 2018.

4. Cei doi cercetători folosesc accepțiunea de „clasă de cuvinte" propusă de James Pennebaker și Martha Francis și cu care operează programul de analiză de text Linguistic Inquiry and Word Count (LIWC). Vezi James Pennebaker, Martha Francis, *Linguistic Inquiry and Word Count: LIWC* (Mahwah: Erlbaum Publishers, 1999) și Rada Mihalcea, Carlo Strapparava, "The Lie Detector: Explorations in the Automatic Recognition of Deceptive Language," in *Proceedings of the ACL-IJCNLP 2009 Conference Short Papers*, ed. Keh-Yih Su *et al.* (Suntec, Singapore: Association for Computational Linguistics, 2009): 311.
5. Mihalcea and Strapparava, "The Lie Detector," 312.
6. Joanna M. Burkhardt, "Combating Fake News in the Digital Age," *Library Technology Reports* 53, no. 8 (2017): 16.
7. Dylan de Beer and Machdel Matthee, "Approaches to Identify Fake News: A Systematic Literature Review," in *Integrated Science in Digital Age 2020*, ed. Tatiana Antipova (Cham: Springer, 2020), 17.
8. Joanna M. Burkhardt, "Combating Fake News," 16.
9. Momchil Hardalov, Ivan Koychev, and Preslav Nakov, "In Search of Credible News," in *Artificial Intelligence: Methodology, Systems, and Applications: 17th International Conference, AIMSA 2016, Varna, Bulgaria, September 7–10, 2016, Proceedings*, ed. Christo Dichev and Gennady Agre (London: Springer, 2016), 178–179.
10. de Beer and Matthee, "Approaches to Identify Fake News," 17.
11. Nadia Conroy, Victoria Rubin, and Yimin Chen, "Automatic Deception Detection: Methods for Finding Fake News," in *Proceedings of the Association for Information Science and Technology* 52, no. 1 (2015): 2.
12. de Beer and Matthee, "Approaches to Identify Fake News," 17.
13. Song Feng, Ritwik Banerjee, and Yejin Choi, "Syntactic Stylometry for Deception Detection," in *Proceedings of the 50th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics,* ed. Haizhou Li *et al.* (Jeju, Korea: Association for Computational Linguistics, 2012): 174.
14. Conroy, Rubin, and Chen, "Automatic Deception Detection," 2.
15. Vanessa Wei Feng and Gaeme Hirst, "Detecting Deceptive Opinions with Profile Compatibility," in *Proceedings of the Sixth International Joint Conference on Natural Language Processing*, ed. Ruslan Mitkov and Jong C. Park (Nagoya, Japan: Asian Federation of Natural Language Processing, 2013): 341.
16. Feng and Hirst, "Detecting Deceptive," 345.
17. Conroy, Rubin, and Chen, "Automatic Deception Detection," 2–3.
18. Burkhardt, "Combating Fake News," 16.
19. Conroy, Rubin, and Chen, "Automatic Deception Detection," 3.
20. Victoria Rubin and Tatiana Lukoianova, "Truth and Deception at the Rhetorical Structure Level," *Journal of the Association for Information Science and Technology* 66, no. 5 (2014): 915–916.
21. Stephanie Taylor, *What Is Discourse Analysis?* (London and New York: Bloomsbury Academic, 2013), 4.
22. Johan Farkas and Jannick Schou, "Fake News as a Floating Signifier: Hegemony, Antagonism and the Politics of Falsehood," *Journal of the European Institute for Communication and Culture* 25, no. 3 (2018): 298.
23. Farkas and Schou, "Fake News as a Floating Signifier," 300.
24. Farkas and Schou, "Fake News as a Floating Signifier," 303–309.
25. Cristopher A. Smith, "Weaponized Iconoclasm in Internet Memes Featuring the Expression 'Fake News'," *Discourse & Communication* 13, no. 3 (2019): 7–8.
26. Smith, "Weaponized Iconoclasm," 11–12.
27. Smith, "Weaponized Iconoclasm," 12.
28. Stefania M. Maci, "Discourse Strategies of Fake News in the Anti-vax Campaign," *Lingue Culture Mediazoni - Languages Culture Mediation* 6, no. 1 (2019): 34–35.
29. Maci, "Discourse Strategies of Fake News," 24, 33.
30. Costin Busioc, Stefan Ruseti, and Mihai Dascalu, "A Literature Review of NLP Approaches to Fake News Detection and Their Applicability to Romanian-Language News Analysis," *Transilvania* 49, no. 10 (2020): 65–71.
31. Simina-Maria Terian, Teodor-Mihai Cotet, Maria-Dorinela Sirbu, Mihai Dascalu, and Stefan Trausan-Matu. "Discourses of Economic Crisis in Romanian Media: An Automated Analysis Using the ReaderBench Framework." *Transylvanian Review* 28, Suppl. 1 (2020): 245–260.
32. Isabela-Anda Dragomir, Maria-Dorinela Sirbu, Mihai Dascalu, Simina-Maria Terian, and Stefan Trausan-Matu, "Exploring Differences in NATO Discourses Using the ReaderBench Framework," *University Politehnica of Bucharest Scientific Bulletin – Series C* 82, no. 1 (2020): 3–18.

Bibliography:

Addelman, Michael. "New Evidence Shows Might of Pharaoh Ramses is Fake News." *The University of Manchester*. January 29, 2018. https://www.manchester.ac.uk/discover/news/new-evidence-shows-might-of-pharaoh-ramses-is-fake-news/ (accesat 21 octombrie 2020).

Ashley, Seth, Jessica Roberts, and Adam Maksl. *American Journalism and "Fake News": Examining the Facts*. Santa Barbara-Denver: ABC-CLIO, 2018.

Burkhardt, Joanna M. "Combating Fake News in the Digital Age." *Library Technology Reports* 53 no. 8 (2017): 5–33.

Busioc, Costin, Stefan Ruseti, and Mihai Dascalu. "A Literature Review of NLP Approaches to Fake News Detection and Their Applicability to Romanian-Language News Analysis." *Transilvania* 49, no. 10 (2020): 65-71.

Chiluwa, Innocent E., and Sergei A. Samoilenko (eds.). *Handbook of Research on Deception, Fake News, and Misinformation Online*. Hershey: IGI Global, 2019.

Conroy, Nadia, Victoria Rubin, and Yimin Chen. "Automatic Deception Detection: Methods for Finding Fake News." In *Proceedings of the Association for Information Science and Technology* 52, no. 1 (2015): 1–4.

Cooke, Nicole A. *Fake News and Alternative Facts: Information Literacy in a Post-Truth Era*. Chicago: ALA Editions, 2018.

De Beer, Dylan and Machdel Matthee, "Approaches to Identify Fake News: A Systematic Literature Review." In *Integrated Science in Digital Age 2020*, ed. Tatiana Antipova, 13–22. Cham: Springer, 2020.

Dragomir, Isabela-Anda, Maria-Dorinela Sirbu, Mihai Dascalu, Simina-Maria Terian, and Stefan Trausan-Matu. "Exploring Differences in NATO Discourses Using the ReaderBench Framework." *University Politehnica of Bucharest Scientific Bulletin – Series C* 82, no. 1 (2020): 3–18.

Fairclough, Norman. *Language and Power*. London and New York: Longman, 1989.

Farkas, Johan and Jannick Schou. "Fake News as a Floating Signifier: Hegemony, Antagonism and the Politics of Falsehood." *Journal of the European Institute for Communication and Culture* 25, no. 3 (2018): 298–314.

Feng, Song, Ritwik Banerjee, and Yejin Choi. "Syntactic Stylometry for Deception Detection." In *Proceedings of the 50th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics,* ed. Haizhou Li *et al.*, 171–175. Jeju, Korea: Association for Computational Linguistics.

Feng, Vanessa Wei and Gaeme Hirst, "Detecting Deceptive Opinions with Profile Compatibility." In *Proceedings of the Sixth International Joint Conference on Natural Language Processing*, ed. Ruslan Mitkov and Jong C. Park, 338–346. Nagoya, Japan: Asian Federation of Natural Language Processing, 2013.

Hardalov, Momchil, Ivan Koychev, and Preslav Nakov. "In Search of Credible News." In *Artificial Intelligence: Methodology, Systems, and Applications: 17th International Conference, AIMSA 2016, Varna, Bulgaria, September 7–10, 2016, Proceedings*, ed. Christo Dichev and Gennady Agre, 172–180. London: Springer, 2016.

Machin, David and Andrea Mayr. *How to Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction*. London: Sage, 2012.

Maci, Stefania M. "Discourse Strategies of Fake News in the Anti-vax Campaign." *Lingue Culture Mediazoni - Languages Culture Mediation* 6, no. 1 (2019): 15–44.

McDougall, Julian. *Fake News vs Media Studies: Travels in a False Binary*. New York: Springer, 2019.

McNair, Brian. *Fake News: Falsehood, Fabrication and Fantasy in Journalism*. London-New York: Routledge, 2017.

Mihalcea, Rada and Carlo Strapparava. "The Lie Detector: Explorations in the Automatic Recognition of Deceptive Language." In *Proceedings of the ACL-IJCNLP 2009 Conference Short Papers*, ed. Keh-Yih Su *et al.*, 309–312. Suntec, Singapore: Association for Computational Linguistics, 2009.

Nielsen, Nicky. "Cereal Cultivation and Nomad-sedentary Interactions at the Late Bronze Age Settlement of Zawiyet Umm el-Rakham." *Antiquity* 91, no. 360 (2017): 1561–1573.

Pennebaker, James and Martha Francis. *Linguistic Inquiry and Word Count: LIWC*. Mahwah: Erlbaum Publishers, 1999.

Peters, Michael Adrian *et al.* (eds.). *Post-Truth, Fake News: Viral Modernity & Higher Education*. Singapore: Springer Nature, 2018.

Rubin, Victoria and Tatiana Lukoianova. "Truth and Deception at the Rhetorical Structure Level." *Journal of the Association for Information Science and Technology* 66, no. 5 (2014): 905–917.

Sachs-Hombach, Klaus and Bernd Zywietz (eds.). *Fake News, Hashtags & Social Bots: Neue Methoden populistischer Propaganda*. Wiesbaden: Springer, 2018.

Smith, Cristopher A. "Weaponized Iconoclasm in Internet Memes Featuring the Expression 'Fake News'," *Discourse & Communication* 13, no. 3 (2019): 1–17.

Taylor, Stephanie. *What Is Discourse Analysis?* London and New York: Bloomsbury Academic, 2013.

Terian, Simina-Maria, Teodor-Mihai Cotet, Maria-Dorinela Sirbu, Mihai Dascalu, and Stefan Trausan-Matu. "Discourses of Economic Crisis in Romanian Media: An Automated Analysis Using the ReaderBench Framework." *Transylvanian Review* 28, Suppl. 1 (2020): 245–260.

Voicu, Marian. *Matrioșka mincinoșilor: Fake news, manipulare, populism* [Matryoshka of Liars: Fake News, Manipulation, Populism]. Bucharest: Humanitas, 2018.